

Diter Toprek: "Ervaring opdoen is het allerbelangrijkst"

Diter Toprek is een gevestigde naam in de riggingbusiness. Maar vraag hem niet of hij een gecertificeerd rigger is. "Daar krijg ik namelijk de kriebels van", zegt hij. "Wettelijk gecertificeerde riggers bestaan namelijk niet in Nederland." Dat is dan duidelijk, maar wat is dan wel de juiste weg om een gerespecteerd rigger te worden? "Ervaring opdoen en jezelf blijven doorontwikkelen", is het antwoord van Toprek. Met twintig jaar, waarvan 14 jaar in de rigging, aan ervaring zit het bij hem in ieder geval wel goed. Met de doorontwikkeling trouwens ook, gezien de jongste specialisatie (het eigen vliegsysteem dat o.a. wordt ingezet bij de wereldtournee van André Rieu) én het splinternieuwe pand dat Toprek en de zijnen onlangs betrokken hebben.

Het nieuwe pand én een deel van het meubilair komen van de ontwerpende hand van Diter Toprek zelf. Wel zo leuk en dan ook zeker naar wens bovendien. Erg ver is het bedrijf overigens niet verhuisd – een 20 meter wel te verstaan. Het nieuwe pand staat namelijk pal naast de oude thuishaven van Toprek Rigging. De kantooroppervlakte (nu zo'n 250 vierkante meter) is zo'n beetje vervijfvoudigd. De magazijnruimte is bijna verdubbeld. "Het was dan ook écht nodig", vertelt Toprek over het hoe en waarom van de verhuizing. "We zaten met vijf man op een kantoorruimte van 50 vierkante meter en dat was inclusief kantoor, kantine en Wc's." Dat verklaart veel en met de oppervlakte die nu beschikbaar is, heeft Toprek ook ingespeeld

op verdere groei van zijn bedrijf in de toekomst. In de ruime vergaderkamer staat een riante tafel, in de vorm van het bedrijfslogo van Toprek Rigging. "Deze ruimte gaat ook gebruikt worden voor het geven van workshops en cursussen", legt hij uit. "Voorheen gebeurde dat veel bij bedrijven op locatie, maar regelmatig kwamen ook aanvragen van individuen die graag een cursus of workshop wilden volgen. Daar hadden we voorheen geen goede ruimte voor, maar hier kan dat natuurlijk perfect."

Vliegen

In 1988 deed Diter Toprek zijn eerste schreden in 'de business'. Als stagehand bij het Tilburgse Noorderligt. Van daaruit rolde hij vervolgens het pro-

fessionele wereldje in en ontwikkelde hij zich tot rigger van de gevestigde orde. Met tegenwoordig overigens een nieuwe specialisatie: 'vliegen'. "Daar waren we eigenlijk al een hele tijd mee bezig", legt hij uit. "Er kwam uit de markt ook behoorlijk wat vraag naar het vliegen van mensen. We hebben vervolgens lang nagedacht over wat we daarmee zouden gaan doen. Systemen inhuren of zelf systemen bouwen? Omdat budgetten in de branche vaak een probleem vormen, hebben we besloten om zelf systemen te gaan bouwen. Kostentechnisch gezien is dat beter en bovendien leer je er zelf natuurlijk ook veel van." Dat het een goed plan bleek, blijkt wel uit het feit dat het systeem nu wordt gebruikt bij de wereldtournee van André Rieu (vliegende engel) en de theatertour van Karin Bloemen (vliegende Karin Bloemen).

Inspecteren

Er zijn inmiddels documenten verschenen omtrent het veilig werken rond het vliegen van personen (NPR 8020-11). Er staat in hoe je met de systemen moet omgaan en hoe vaak de spullen bijvoorbeeld gekeurd moeten worden. "Dat is vrij goed gegaan, maar écht duidelijke wettelijke regelgeving is er niet", vertelt Toprek. "De documentatie die er nu is, zijn praktijkrichtlijnen."

Probleem in de branche is dat we natuurlijk met artistieke dingen te maken hebben. Je wilt mensen de illusie geven dat er écht gevlogen wordt en daarom moeten we soms dingen doen die in eerste instantie niet voldoen aan de 'wettelijke' bepalingen. Zo kan het zijn dat je kiest voor het gebruik van één kabel i.p.v. twee kabels waaraan de artiest hangt, omdat

dat bij bepaalde scènes nodig is en veiliger is. Het zou namelijk kunnen zijn dat bij het gebruik van twee kabels in een bepaalde vliegbeweging er een kans is dat de kabels in een twist raken, wat dan weer een gevaarlijke situatie op zou kunnen leveren. In zo'n geval zou een enkele kabel dus veiliger zijn. Om de veiligheid te kunnen garanderen zijn er natuurlijk een aantal procedures opgesteld. Eén van de belangrijkste procedure is de inspectie. Inspecteren en nog eens inspecteren. Zeker als je besluit om maar met één kabel te werken i.p.v. twee. Kabels worden het meest intensief gecontroleerd, aangezien die het kwetsbaarst zijn. Omdat je voor zo dun mogelijke kabels kiest moet je automatisch de inspectie interval op die kabels omhoog schroeven. De kabels in het vliegsysteem hebben ook een maximale gebruiksduur. Dit staat in de NPR 8020-11 beschreven. Indien nodig scherp je de aanbevolen hoeveelheid van vervanging nog aan. Ook wordt er voor een show altijd proef gevlogen met de desbetreffende artiest. Dit is een standaard procedure en de artiest is verplicht om daar aan mee te werken. We houden ook alles in logboeken bij, zodat we altijd een overzicht hebben van de gebruiksduur, inspecties en uitgevoerde veranderingen. Alle onderdelen van klein tot groot zijn voorzien van een uniek nummer zodat we ook daarvan de geschiedenis kunnen terug vinden."

'Alom erkend'

Of het algemene niveau van de Nederlandse riggers de laatste jaren gestegen is kan Toprek niet zeggen: "Er zijn nog steeds veel zogenaamde cowboys en hoe vreemd dat misschien ook klinkt, dat komt mede door de cursussen", legt hij uit. "Het is natuurlijk erg goed als iemand een cursus volgt, maar die persoon moet dan ook wel beseffen dat hij een cursus heeft gevolgd. De tendens is tegenwoordig

namelijk dat zo iemand zich 'gecertificeerd rigger' gaat noemen als 'ie een cursus heeft gevolgd. Maar een wettelijk erkend certificaat bestaat (helaas) dus niet in Nederland." Hieraan wordt overigens wel hard gewerkt. Onder andere de vereniging ARGH (Association of Riggers and Grounders in Holland) is daar al jaren mee bezig. Normen als de NPR 8020-10, 8020-11 en 8020-14 zijn voortgekomen uit de inzet van mensen uit het vak. De juiste weg om op het ogenblik te bewandelen is volgens Toprek als volgt: "Uiteraard begin je met een cursus, maar ook daarna moet je je blijven verdiepen in je vak en je ermee bezig blijven houden. Ervaring opdoen, kijken, luisteren, lezen. En die laatste dingen worden vaak niet gedaan. Ze doen een cursus en dan zijn ze gecertificeerd rigger, maar zo werkt het natuurlijk niet. Ik ben toch ook geen IT specialist als ik een Teleac cursus 'werken met Windows' heb gevolgd?". Toprek gelooft wel in de term 'alom erkend'. "Er is een groep riggers in Nederland die hun sporen hebben verdiend, die elkaar kennen en weten welk niveau vereist wordt. Ervaring opdoen is gewoon het allerbelangrijkst en eigenlijk is daar natuurlijk de hele branche ook wel uit opgebouwd. Dit soort beroepen leer je pas echt in de praktijk."

Passie

Om zelf ook bij te dragen aan de ontwikkeling van het vak, biedt Toprek bijvoorbeeld ook stageplekken aan binnen zijn bedrijf. Niet Jan en alleman, maar mensen die voldoen aan de criteria die Toprek stelt kunnen bij hem het vak verder leren. "Maar vooral dat laatste moeten ze ook wel echt willen", legt hij uit. "Ook na die leuke eerste maand moeten ze hun best blijven doen en moeten ze zorgen dat hun kennis op peil blijft bijvoorbeeld. Op den duur moeten ze namelijk ook zelfstandig hun werk kunnen gaan

doen. Zo niet, dan wordt je afgeserveerd. Als rigger heb je een grote verantwoordelijkheid, want als het misgaat dan kunnen er gewoon dodelijke slachtoffers vallen. Iemand moet dus geconcentreerd zijn werk kunnen doen en niet als een kip zonder kop gaan rondrennen. Bovendien moet het allemaal in het juiste tempo gebeuren, aangezien de disciplines die na ons komen ook niet willen wachten." Passie moet volgens Toprek altijd de basis zijn om het werk überhaupt te kunnen volhouden: "Als die passie er niet is dan ga je vanzelf wel een keer wat anders doen namelijk, want met de uren die je maakt kun je in andere branches veel makkelijker meer geld verdienen."

Twee divisies

Buiten het bekende riggen houdt Toprek Rigging BV zich ook bezig met de verhuur, fabricage, verkoop en inspectie van hijs- en hefmidelen. "Omdat wij een bedrijf zijn uit de praktijk, zijn wij in staat om mensen naar mijn mening beter te adviseren op het gebied van hijsen in de entertainment." Toprek Rigging BV produceert zelf diverse hijs- en hefmidelen, waaronder bijvoorbeeld staalkabelstropen. "Eén van onze producten is bijvoorbeeld zwart ge-coate staalkabel, welke vooral in het theater erg gewild is. Maar ook ander hijsmidelen worden door Toprek Rigging BV gemaakt of geleverd. Als het ook maar enigszins te maken heeft met de entertainment branche dan kunnen wij het leveren. De verhuur is een tak van ons bedrijf die we langzaam opbouwen. We zullen echter niet snel een bedrijf worden dat aan droge verhuur doet, aangezien wij graag zelf controle houden over het gebruik van onze spullen. Onze markt ligt voornamelijk in het theater, daar zijn onze spullen op aangepast, qua netheid en qua eisen."

